

Obsah

Předmluva	11
Zkratky	13
Historie	15
1. Anatomie, fyziologie, regulace (Zdeňka Límanová)	17
1.1. Anatomie	17
1.2. Fyziologie	20
1.3. Regulace	21
1.3.1. Tyreotropin uvolňující hormon	21
1.3.2. Tyreotropin	22
1.3.3. Tyreoidální hormony	24
1.3.4. Vazebné proteiny	25
1.3.5. Metabolismus jódu	26
1.3.6. Syntéza T4 a T3	28
1.3.7. Dejodázy	29
1.3.8. Tyreoglobulin	30
1.3.9. Tyreoidální peroxidáza	30
1.3.10. Imunitní systém	31
2. Účinky hormonů štítné žlázy	
na organismus (Václav Zamrazil)	33
2.1. Vazba hormonů štítné žlázy	
a jejich základní metabolické účinky	33
2.1.1. Vliv na glukózový metabolismus	34
2.1.2. Vliv na lipidový metabolismus	34
2.1.3. Vliv na proteinový metabolismus	35
2.2. Vliv na vývoj organismu a nervovou činnost	35
2.3. Vliv na gastrointestinální systém	36
2.4. Vliv na oběhovou soustavu	37

2.5. Vliv na kosterní svalstvo	38
2.6. Vliv na imunitní a hematologický systém	39
2.7. Vliv na kůži	39
2.8. Vliv na kost	40
3. Diagnostické postupy (Zdeňka Límanová)	43
3.1. Anamnéza	43
3.2. Somatické vyšetření	45
3.3. Laboratorní vyšetření	48
3.3.1. TSH v séru	51
3.3.2. Tyroxin v séru	52
3.3.3. Trijódtyronin v séru	53
3.3.4. TRH-test	55
3.3.5. Reverzní trijódtyronin v séru	57
3.3.6. Vazebné bílkoviny v séru – TBG	58
3.3.7. Tyreoglobulin v séru	58
3.3.8. Tyreoidální protilátky v séru	59
3.3.9. Kalcitonin	61
3.4. Zobrazovací metody	61
3.4.1. Ultrasonografie štítné žlázy	61
3.4.2. Scintigrafie štítné žlázy	63
3.4.3. Rtg vyšetření	65
3.5. Aspirační biopsie štítné žlázy tenkou jehlou	65
3.6. Hodnocení periferních parametrů funkce štítné žlázy (Václav Zamrazil)	70
4. Prostá struma (Václav Zamrazil).....	73
4.1. Posouzení charakteru strumy	74
4.2. Diferenciální diagnóza k odlišení ostatních tyreopatií	75
4.2.1. Vrozené enzymatické defekty	75
4.2.2. Struma z nedostatku jódu	76
4.2.3. Zvětšení štítné žlázy při tyreotoxikóze	76
4.2.4. Struma u zánětu štítné žlázy	76
4.2.5. Struma u nádorů	76
4.2.6. Ostatní příčiny zvětšené štítné žlázy	77

4.3. Terapie prosté strumy	77
4.3.1. Konzervativní terapie	77
4.3.2. Chirurgická terapie	80
4.3.3. Zmenšovací terapie radiojódem	83
5. Onemocnění z nedostatku jódu (Václav Zamrazil).....	85
6. Tyreotoxikóza (Jan Němec)	89
6.1. Klasifikace	89
6.2. Imunogenní tyreotoxikóza	90
6.2.1. Syndrom K	90
6.2.2. Syndrom L	91
6.2.3. Syndrom M	92
6.2.4. Syndrom S	93
6.2.5. Syndrom O	93
6.2.6. Syndrom P	95
6.3. Ostatní typy tyreotoxikóz	100
6.3.1. Independentní adenom	100
6.3.2. Multifokální independence	100
6.3.3. Polynodózní toxická struma	102
6.3.4. Ostatní příčiny	102
6.4. Diagnostika	105
6.4.1. Laboratorní diagnostika	105
6.4.2. Periferní parametry	106
6.4.3. Metody in vivo	107
6.4.4. Ostatní diagnostické postupy	108
6.5. Terapie tyreotoxikózy	108
6.5.1. Iniciální terapie	108
6.5.2. Definitivní terapie	111
6.5.3. Terapie závažné endokrinní orbitopatie	117
6.6. Terapie některých zvláštních situací	121
6.6.1. Tyreotoxikóza neonatální	121
6.6.2. Tyreotoxikóza v graviditě	122
6.6.3. Fetální tyreotoxikóza	122
6.6.4. Terapie jiných typů tyreotoxikózy	123
6.7. Pracovní schopnost u tyreotoxikóz	123

7. Hypothyreóza (Václav Zamrazil)	125
7.1. Centrální hypothyreóza	125
7.2. Periferní hypothyreóza	127
7.2.1. Klinický obraz	128
7.2.2. Diagnóza	131
7.3. Diferenciální diagnostika hypothyreózy	131
7.3.1. Rozlišení centrální a periferní (primární) formy	131
7.3.2. Odlišení hypothyreózy od ostatních celkových onemocnění	132
7.4. Méně obvyklé projevy hypothyreózy za různých stavů	134
7.4.1. Hypothyreóza ve fázích vývoje	134
7.4.2. Vztah hypothyreózy a generačních funkcí	135
7.4.3. Subklinická hypothyreóza	135
7.4.4. Hypothyreóza a gravidita	136
7.5. Kombinace hypothyreózy a dalších onemocnění	137
7.6. Terapie hypothyreózy	138
7.6.1. Diagnostika a terapie hypothyreózního kómatu	141
7.6.2. Terapie	142
7.7. Vrozená hypothyreóza	144
7.7.1. Endemická forma	144
7.7.2. Sporadická kongenitální hypothyreóza	144
8. Tyreoiditida (Zdeňka Límanová)	147
8.1. Akutní tyreoiditida	147
8.2. Subakutní tyreoiditida, de Quervainova tyreoiditida, granulomatózní tyreoiditida	148
8.3. Chronická tyreoiditida	149
8.3.1. Hashimotova tyreoiditida	150
8.3.2. Lymfocytární tyreoiditida dětí a dospívajících	152
8.3.3. Chronická fibrózní varianta	153
8.3.4. Atrofická tyreoiditida	153
8.3.5. Idiopatická asymptomatická hypothyreóza	153
8.3.6. Nebolestivá nemá poporodní tyreoiditida	153

9. Další patologické stavy (Zdeňka Límanová)	155
9.1. Syndrom nízkého T3	155
9.1.1. Vliv věku	156
9.1.2. Genetické vlivy – poruchy TBG, přítomnost protilátek	156
9.1.3. Iatrogenní vlivy – působení léků	156
9.1.4. Energetické vlivy	156
9.1.5. Závažná celková onemocnění	157
9.2. Zvláštnosti v graviditě	158
9.2.1. Přítomnost strumy či anamnestický údaj o terapii eufunkční strumy	161
9.2.2. Anamnéza ataky tyreotoxikózy typu GB	161
9.2.3. Stavy po operacích na štítné žláze nebo po terapii radiojódem	162
9.2.4. Chronická terapie tyreoidálními hormony	162
9.2.5. Období po porodu	162
9.2.6. Ženy žijící v oblasti s nedostatkem jódu	163
10. Nádory štítné žlázy (Jan Němec)	165
10.1. Klasifikace	165
10.2. Biologie	167
10.2.1. Folikulární karcinom	168
10.2.2. Papilární karcinom	168
10.2.3. Anaplastický karcinom	168
10.2.4. Lymfom štítné žlázy	170
10.2.5. Medulární karcinom	170
10.3. Hormonální dependence	171
10.4. Diagnostika	172
10.5. Terapie	174
10.5.1. Operační terapie	174
10.5.2. Terapie radiojódem	176
10.5.3. Hormonální terapie	177
10.6. Monitorování onemocnění	177

10.7. Prognóza	178
10.8. Pracovní posouzení	179
Autoři	181
Literatura	183
Rejstřík	185